

Antwoorden Berenschot op raadvragen Integriteitsonderzoek

Utrecht, 3 juni 2020

Vragen aan Berenschot over rapport integriteitsonderzoek Weert van het CDA

Algemeen

1.

Het rapport geeft onvoldoende antwoord op een deel van de vragen uit de artikel 40-brief van 7 januari 2020 over de besteding van het COA-geld. Deze brief, in uw bezit, zou bij het onderzoek naar de besteding van het COA-geld worden betrokken. De vragen uit de brief zijn globaal in twee groepen te verdelen. De eerste groep vragen is gericht op de totstandkoming van de besluiten voor de betalingen uit het COA-geld. De tweede groep heeft als doel te achterhalen (1) in hoeverre de toegekende bedragen zijn besteed aan activiteiten waarvoor het COA-geld bestemd is (voor activiteiten die bijdragen aan de opvang en integratie van vluchtelingen en asielzoekers), en (2) of de betaalde bedragen een reële vergoeding zijn voor de uitgevoerde activiteiten. Het merendeel van de vragen die in het rapport onvoldoende zijn behandeld behoort tot de tweede groep. Waarom bent u niet dieper ingegaan op deze vragen?

In dit verband is de vijfde vaststelling over de projecten die u op pagina 19 vermeldt van belang: U ziet bij alle projecten een relatie met statushouders dan wel vluchtelingen, maar u gaat niet of nauwelijks in op die relatie. Heeft een project echt een bijdrage geleverd aan de opvang en integratie of zijn, zoals u enkele personen citeert, statushouders en asielzoekers er met de haren bijgesleept? Voor de beoordeling van de hele zaak kan het van belang zijn om hierover meer te weten.

Antwoord Berenschot:

De onderzoeksopdracht van de raad luidde als volgt: Onderzoek in hoeverre de burgemeester (tevens voorzitter bij de Stichting International Award for Young People) bij de toekenning van subsidies aan de Stichting en eventueel andere organisaties, in zijn relatie tot Horne Quartier en in zijn relatie tot het raadslid Kadra (tevens werkzaam bij de Stichting) heeft gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving, gedragscodes, etc.. In aansluiting op deze vraag kunnen niet al uw antwoorden op uw artikel 40 vragen worden beantwoord omdat zij geen onderdeel uitmaakten van de onderzoeksopdracht. Het onderzoek had de handelwijze van de burgemeester als doel. Het onderzoek betreft geen evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de besteding van de COA gelden.

2.

In het rapport is niets opgenomen over drie onderdelen waarvoor blijkens de bijlage Uitgaven vluchtelingenbudget 2018 bij de brief van 7 januari wel betalingen uit het COA-geld zijn gedaan.

- Project Macon.(€ 4.500).
- Personele kosten.(meerdere bedragen).
- Overige uitgaven < € 1.000 (€ 15.083). Wat is de reden?

Antwoord Berenschot:

Deze vragen kunnen wij niet beantwoorden omdat zij geen onderdeel uitmaken van de onderzoeksopdracht. Doel van het onderzoek is de rol van de burgemeester te onderzoeken bij de toekenning van subsidies aan de Stichting en eventueel andere organisaties, dus bijvoorbeeld niet de personele kosten. Het onderzoek betreft geen evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de besteding van de COA gelden.

3.

In hoofdstuk 2.2 staat: “De verantwoording van de projecten vormt geen onderdeel van het onderzoek omdat de burgemeester hier blijkens de overlegde documenten niet bij betrokken is geweest.” Wat bedoelt u hier precies mee? Bedoelt u (1) de financiële verantwoording, (2) de controle in hoeverre de projecten en activiteiten hebben bijgedragen aan de opvang en integratie van asielzoekers en vluchtelingen. of (3) iets anders? Indien (3), wat dan? Indien (2), zie punt 1 hiervoor.

Antwoord Berenschot:

Wij bedoelen beiden. Deze vragen kunnen wij verder niet beantwoorden omdat zij geen onderdeel uitmaken van de onderzoeksopdracht. Het onderzoek had de handelwijze van de burgemeester als doel. Het onderzoek betreft geen evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de besteding van de COA gelden.

4.

In het rapport komt vaak de aanduiding “een medewerker van de gemeente” voor, Zijn het meerdere medewerkers of slechts enkele? Voor de beoordeling van de hele zaak kan het aantal medewerkers dat in deze zaak een aandeel heeft gehad een rol spelen. Aanduiden met medewerker A, medewerker B, ...?

Antwoord Berenschot:

Het gaat hierbij in de meeste gevallen om dezelfde medewerker.

5.

In het rapport worden de notulen van een B&W-vergadering enkele malen als bewijsstuk opgevoerd, met de formulering: “Op basis van de notulen van de collegevergadering ...”. De data van de vergaderingen ontbreken. Ook is niet vermeld om welke notulen het gaat: de openbare besluitenlijst, de lijst van niet-openbare besluiten of de kabinetslijst. Kan deze precisering alsnog worden gegeven?

Antwoord Berenschot:

Het kan om beiden gaan. In de meeste gevallen gaat het om de niet openbare lijst.

6.

Bij meerdere projecten staat de bevinding “Het project lijkt in B&W aan de orde te zijn geweest maar het college heeft er geen formeel besluit over genomen.” Kunt u preciezer aangeven hoe de behandeling in het college is gegaan?

Antwoord Berenschot:

Bij de behandeling in het college hebben wij niet een duidelijk beeld. Uit overlegde mails kan worden afgeleid dat het in het college aan de orde wordt gesteld of aan de orde is geweest. Alleen hebben wij in de verslaglegging daar niets over aangetroffen.

2.1.4

“Dit is tot eind 2019 het enige jaar dat een raadslid vragen heeft gesteld over de inhoudelijke besteding van de COA-gelden.” Dit is niet juist. In juni 2019 is bij het onderzoek jaarrekening 2018 om een overzicht van de uitgaven uit het COA-budget in 2018 gevraagd (Verklaring incidentele lasten AZC € 452.000, pagina 121). Dat overzicht is toen niet verstrekt. In oktober of november 2019 is het verzoek herhaald. De toen verstrekte documenten zijn aanleiding geweest voor de hiervoor genoemde artikel 40-brief.

Antwoord Berenschot:

Dank voor de informatie. Eind 2019 moet dan tot juni 2019 zijn. Uw informatie leidt niet tot andere conclusies.

2.2.1

Project 4, Weert Magazine

Wat was in 2019 een normale prijs voor een uitgave als de nieuwkomerskrant?

Project 5, Wilhelmina '08

Wat is de onderbouwing van het bedrag van € 7.500 dat aan Wilhelmina is toegekend?

Project 6, Alpe d'Huzes

“Er namen twintig statushouders deel aan een wijn- en spijsproeverij (...)”. Hoe heeft u vastgesteld dat twintig statushouders hebben deelgenomen, of is de zin de weergave van wat u verteld is?

Project 8, Boels Ladies Tour

Hoe beoordeelt u dit project; zijn de kosten een reële uitgave voor de bijdrage van het evenement aan de integratie van de betrokken statushouders, of zijn zij er “met de haren bijgesleept” (pagina 19) om de dekking van de kosten van het evenement uit het COA-geld te kunnen rechtvaardigen?

Project 9, The Great Canal

U schrijft: “Vervolgens heeft de burgemeester (...) ingezet voor onderzoekswerk en projectbegeleiding.” Hoe beoordeelt u dit project; zijn de kosten van € 15.098 een reële vergoeding voor de bijdrage aan de integratie van de betrokken statushouders, of is een kunstproject gefinancierd waaraan statushouders zijn gekoppeld om een betaling uit het COA-geld te kunnen verstrekken? Wie zijn de twee kunstenaars? Hoeveel statushouders hebben deelgenomen? Wie heeft hen geselecteerd, en op welke criteria?

Aan welke reizen is de extra vergoeding van € 1.500 voor reiskosten betaald?

Project 12, Gaan voor goud

Is € 2.500 een reële vergoeding voor een sportclinic?

Project 13, Integratieproject Wassim e.a.

Waarom heeft de betreffende medewerker van de gemeente dit advies aan de burgemeester uitgebracht? Waarom zijn juist deze drie statushouders geselecteerd, en door wie?

U schrijft: dat de statushouders tijdelijk in dienst worden genomen "als ervaringsdeskundigen ter bevordering van de integratie van hen in Weert". Op welk gebied hebben zij ervaring? Wat is het verband tussen hun ervaringsdeskundigheid en de bevordering van de integratie van hen in Weert? Welke werkzaamheden voeren zij uit?

Project 16, Gran Canal du Nord

Hoe beoordeelt u dit project? Zijn de kosten van € 40.000 een reële vergoeding voor de bijdrage aan de integratie van de betrokken statushouders, of is een project gefinancierd waaraan statushouders zijn gekoppeld om een betaling uit het COA-geld te kunnen doen? Hoeveel statushouders hebben deelgenomen? Wie heeft hen geselecteerd, en op welke criteria?

Antwoord Berenschot:

Voor al deze vragen geldt dat wij deze vragen niet kunnen beantwoorden omdat zij geen onderdeel uitmaken van de onderzoeksopdracht. Het onderzoek had de handelwijze van de burgemeester als doel. Het onderzoek betreft geen evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de besteding van de COA gelden.

2.3.2

Waarom zijn de bijdragen die de stichting International award for young people van de gemeente Weert heeft ontvangen besteed?

Antwoord Berenschot:

De Award is een '*non formal educational*' programma: een methode voor niet-formeel leren. Talentontwikkeling, zelfstandigheid en maatschappelijke betrokkenheid van de jongeren van 14 tot en met 24 jaar staat centraal. Het programma biedt een structuur waarbinnen jongeren verschillende soorten (zelf gekozen) activiteiten buiten schooltijd ondernemen. Ze stellen zichzelf doelen en proberen dat binnen een bepaalde periode te bereiken. Daarbij worden ze begeleid door een Award begeleider, waarbij zoveel mogelijk 'zelf doen' voorop staat. Het geld is besteed aan de uitvoering van het programma waarbij een koppeling is gelegd tussen statushouders/asielzoekers en inwoners van Weert. Het gaat hierbij vooral om activiteiten voor de jongeren en de training van de begeleiders.

2.3.3

"Wij hebben ook geen mailcorrespondentie overlegd gekregen waaruit kan worden afgeleid dat het project in het college aan de orde is geweest. Sommige respondenten zeggen dit zich te kunnen herinneren, anderen niet." Bedoelt u dat sommige respondenten zich kunnen herinneren dat het project in het college aan de orde is geweest?

Antwoord Berenschot:

Dat klopt.

3.1

U maakt melding van de ABC-constructie voor de aankoop (van Rijksvastgoedbedrijf) van de KMS door de gemeente en de verkoop (aan HQ). U noemt niet de bedragen van de aankoop, € 5.900.000 en verkoop, € 7.634.000. Het aankoopbedrag, de uitkomst van een taxatie die in opdracht van gemeente en RVB gezamenlijk was uitgevoerd, was op het moment van de verkoop bij HQ bekend. Het verkoopbedrag is opmerkelijk. Is in de interviews met de betrokkenen hierover gesproken?

Antwoord Berenschot:

Dit was geen onderzoeksvraag

4.

Heeft de gemeente opdrachten verstrekt c.q. betalingen gedaan aan het bedrijf van raadslid Kadra?

Antwoord Berenschot:

Dit was geen onderzoeksvraag.

5.

De burgemeester is de hoeder van de integriteit; hij heeft daarvoor een taak die in de wet is vastgelegd. Juist van de burgemeester mag en moet daarom integer handelen worden verwacht. Dit aspect komt in uw rapport niet tot uiting. Waarom niet?

Antwoord Berenschot:

U geeft hier met het woord "juist" een subjectieve kwalificatie op basis van de wet. Van alle bestuurders (en raadsleden en ambtenaren) mag integer handelen worden verwacht. Uit het onderzoek blijkt dat de burgemeester op een aantal momenten niet heeft gehandeld in lijn met de gedragscode Integriteit en de Awb.

Vragen aan Berenschot over rapport integriteitsonderzoek Weert van de VVD

Pg 14, vervolg project 8

Nu wordt wel gekeken naar evaluatie en fin verantwoording terwijl Berenschot op pg 11 (direct onder 2.2) aangeeft niet te kijken naar verantwoording. Omdat het geen onderdeel van de opdracht is. Waarom hier wel? Het laat onverlet dat juist uit verantwoording blijkt dat over gelden formeel niet is besloten.

Antwoord Berenschot:

Deze bron is genoemd om duidelijk te krijgen over hoe veel geld het ging.

- Pg 15, vervolg project 10

Wie heeft de opdrachten tot betalen, overboeken getekend en/of uitgevoerd? Zonder dat formeel besluit ten grondslag ligt? Dit komt ook bij andere projecten voor, zie bijv Project 15, Bospop. Het gaat over besteding COA-gelden.

Antwoord Berenschot:

Dat hebben wij op basis van de overlegde documentatie niet kunnen vaststellen.

- Pg 15, Project 13

2e zin, tussen haakjes (ondertekend door de burgemeester, niet door de directeur). Welke directeur? Iemand bij gemeente Weert of van Driessen HRM?

Antwoord Berenschot:

Directeur van de gemeente.

Vragen aan Berenschot over rapport integriteitsonderzoek Weert van Weert Lokaal

Algemene vragen:

- Zijn er stukken uit de tekst gehaald na wederhoor van de burgemeester c.q. Fanida Kadra die essentieel voor het onderzoek zouden kunnen zijn?
- Kun je concluderen dat er bij veel projecten buiten de afdelingen om gewerkt is, c.q. niet de reguliere processen zijn gevolgd?
- Waarom is bij de projecten de financiële verantwoording niet onderzocht? Betaling zien wij staan maar wij missen de verantwoording.

Antwoord Berenschot:

1 Er zijn geen stukken weg gehaald na de wederhoor die essentieel zijn voor het onderzoek.

2 Bij de projecten constateren wij dat de besluitvorming in het college onvoldoende is voorbereid, in veel gevallen niet duidelijk is, of überhaupt niet heeft plaatsgevonden. Daarnaast is de verslaglegging van de collegevergaderingen niet compleet, zijn brieven formeel niet in orde, dossiers niet compleet en wordt het subsidiebeleid niet (consequent) gevolgd. Ook is überhaupt sprake van een onduidelijke financieringsgrondslag. Soms worden er gelden verstrekt zonder dat er een duidelijke aanvraag is ingediend. Op basis hiervan kan worden geconstateerd dat de reguliere processen niet altijd gevolgd zijn.

3 De financiële verantwoording maakt geen onderdeel uit van de onderzoeksopdracht. Het onderzoek had de handelwijze van de burgemeester als doel. Het onderzoek betreft geen evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de besteding van de COA gelden.

P. 9 In het rapport is sprake van *cashgelden*

- In hoeverre zijn cashbetalingen vanuit het COA-budget meegenomen in het onderzoek?
- Waarom zijn de cashgelden niet meegenomen in het onderzoek?
- Hoe werd de besteding van de cashgelden verantwoord?
- Wat is het totaalbedrag van deze cashgelden?

Antwoord Berenschot:

Deze vragen kunnen wij niet beantwoorden omdat zij geen onderdeel uitmaken van de onderzoeksopdracht. Het onderzoek had de handelwijze van de burgemeester als doel. Het onderzoek betreft geen evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de besteding van de COA gelden.

P. 14 Onduidelijkheid over de kosten van de Boels Ladies tour. Zijn de kosten 20.000€, 36.249,36€ of 56.249,36€? Kun u dit nog eens verduidelijken?

Antwoord Berenschot:

In totaal is 36.249,36 euro betaald aan de Boels Ladies tour vanuit de COA gelden. Hiervan is 20.000 euro direct betaald aan de organisatie. 6.250 euro is betaald voor de Live TV uitzendingen. De resterende circa 10.000 euro is besteed aan onder meer lunchpakketten, vergunningen, bloemen, VIP arrangementen en consumpties.

P. 16 Discussie in dienst nemen statushouders:

- Wat betrof deze discussie, en over welke statushouders ging het?
- Is onderzocht naar welke personen de gelden voor de 17 projecten zijn gegaan?
- In hoeverre zijn statushouders ingezet bij deze projecten? Waren dit verschillende personen of betrof dit een vaste groep? En wie selecteerde deze personen?

Antwoord Berenschot:

Deze vragen kunnen wij niet beantwoorden omdat zij geen onderdeel uitmaken van de onderzoeksopdracht. Het onderzoek had de handelwijze van de burgemeester als doel. Het onderzoek betreft geen evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de besteding van de COA gelden.

P. 23 Financiële bijdrages door de burgemeester aan de stichting:

- Trekken wij de juiste conclusie dat er vaker c.q. slechts 1x een goedkeuring van B&W is over een subsidiebeschikking en er daarna vaker subsidies verstrekt worden zonder B&W te raadplegen. Is dit een patroon?

Antwoord Berenschot:

Uw conclusie kunnen wij niet onderschrijven op basis van de onderzochte projecten.

p.26 Een van de conclusies die getrokken worden in het rapport is dat de formele dan wel informele contacten in uw ogen niet geleid hebben tot het op enig moment ontstaan van de (schijn van) belangenverstremgeling tussen de heer Heijmans en HQ. Een pagina eerder is te lezen dat dat er wel een bijeenkomst is geweest waarin door de burgemeester vermeld werd aan HQ dat de Stichting ook voornemens is een project uit te voeren op het Kazerneterrein waar het AZC is gevestigd. In hoeverre is dit niet sturend?

Antwoord Berenschot:

De heer Heijmans heeft als voorzitter van de Stichting hiermee bij HQ onder aandacht willen brengen dat de Stichting activiteiten verricht waarvan bewoners van het AZC terrein (waarvan HQ eigenaar is) kunnen profiteren. Hierbij is geen sprake van een verstremgeling van publieke en private belangen.